

ТКЗС се прави въз основа на данните за броя на работилите и начислените им трудоводни по месеци.

Най-малко удовлетворяващо е приемането на средната аритметична от бройките на лицата в отделните месеци за такъв среден брой. Цифрите по месеци (и оттам за годината) не са цифри за средния брой в месеците, а за общия брой на всички лица, които са излезли макар и само един ден на работа и имат зачислени трудоводни изобщо през месеца. Средната годишна от тия цифри е поради това средна за лицата с начислени изобщо трудоводни и нищо повече.

ЦСУ у нас, както и ЦСУ на СССР, предлага една система на двуетапно изчисление, въз основа на данните за броя на трудоводните по месеци: 1) Преизчисляват се трудоводните в човекодни посредством преводни коефициенти; 2) Дели се сумата на човекодните през годината на 365 (дните на годината) или на друга някоя цифра (условно приетия брой работни дни в годината). За 1955 г. при преводен коефициент 1.538, определен въз основа на бюджетни данни, ЦСУ изчислява общата сума на разхода на човекодни през годината на 157.5 милиона. Разделено на 365, това число би дало 459 хиляди среден брой заети лица през годината, а разделено на 300 дни — 558 хиляди.

Недостатъци при тоя начин на изчисляване средния брой работни сили в ТКЗС са: 1) Работи се с твърде общи и при това променливи и с условно значение преводни коефициенти; 2) Работи се с условен и съвсем нереален за селското стопанство календарен фонд или фонд максимално работно време; 3) В резултат от двустепенното приравняване допуснатите грешки на приравняването могат да се окажат степенувано увеличени; 4) Нужна е значителна изчислителна работа.

По-просто и по-правилно ще бъде, по мое мнение, известно коригиране на средната, получена въз основа на фактическите данни за лицата и начислените им трудоводни по месеци по годишния отчет. Начинът на изчислението и резултатите са показани в следната таблица:

Среден брой лица, работили в ТКЗС през 1955 г.

Месеци	Лица	Трудоводни	Трудоводни на 1 лице	Брой на лицата, коригиран по макс. сред. брой трудоводни	Среден брой лица, изработ. 10000 трудоводни	Отнош. между x_1 мин. и x^2 по месеци	Брой на лицата, коригиран с а
	X	Z	$Z_1 = \frac{Z}{x}$	\bar{X}^1	$x_1 = \frac{x}{z}$	a	z^{II}
Януари	340,684	6,988,856	20.51	196,069	488	0.575	195,893
Февруари	435,174	9,245,510	21.24	259,379	470	0.596	259,364
Март	588,887	13,926,780	23.65	390,710	423	0.663	390,432
Април	743,528	18,702,537	25.15	524,692	398	0.705	524,187
Май	898,488	29,284,935	32.59	821,577	307	0.914	821,218
Юни	916,314	32,661,843	35.64	916,314	280	1.000	916,314
Юли	1,079,957	36,638,930	33.93	1,027,890	295	0.951	1,027,039
Август	996,905	31,288,476	31.39	877,785	319	0.880	877,276
Септември	863,828	26,658,183	30.86	747,884	324	0.866	724,693
Октомври	853,833	22,327,188	26.15	626,380	382	0.734	626,713
Ноември	726,298	15,414,910	21.22	432,459	471	0.595	432,147
Декември	614,333	14,363,336	23.38	402,958	428	0.656	403,002
Всичко	9,058,229	257,501,484	28.43	7,224,097	352	0.135	7,219,408
Средни	754,852.2			602,008.1			601,617